

SVENSKA
ROVDJURSFÖRENINGEN

Årsmöte 2019

Foto: Nils Olof Johansson

Innehåll

2	PROGRAM
3	DAGORDNING
4-10	VERKSAMHETSBERÄTTELSE
11-16	ÅRSREDOVISNING
17	REVISIONSBERÄTTELSE
18	FÖRSLAG TILL MEDLEMSAVGIFTER FÖRSLAG TILL ARVODEN OCH ERSÄTTNINGAR
19-20	INKOMNA MOTIONER OCH STYRELSENS SVAR
21-23	FÖRENINGENS STADGAR

Program

Alla medlemmar i Svenska Rovdjursföreningen hälsas välkomna till årsmöte 2018!

Tid: Lördag den 23 mars. Registrering från 12.00, programstart 13.00.

Plats: Västerås, ”Hem till Gården”, Slånärvägen 13. Buss 2, 6 och 21 från Västerås station till avstigning Aplaby. Med bil: Konferenshotellet Hem till Gården ligger norr om E18. För mer information och karta se www.hemtillgarden.se.

PROGRAM:

12.00 – 13.00 Registrering till årsmötet

13.00 – 14.30 Föredrag, Daniel Mallvitz, vilthandläggare vid Länsstyrelsen i Västmanlands län, ger oss det aktuella rovdjursläget i länet samt en bildshow hämtad ur länsstyrelsens viltkameror.

14.30 – 15.00 Fikapaus

15.00 Årsmöte. Sedvanliga årsmötesförhandlingar enligt dagordning (sidan 4).

RÖSTRÄTT

För rösträtt på årsmötet krävs enligt stadgarna att medlemsavgiften för 2019 finns bokförd på föreningens konto senast 9/3. Detta gäller även för medlem som röstar via fullmakt.

Dagordning

Svenska Rovdjursföreningens årsmöte 2019

1. Mötets öppnande.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Fastställande av dagordning.
4. Fråga om mötet blivit behörigt utlyst.
5. Val av två justerare, tillika rösträknare, att jämte mötets ordförande justera protokollet.
6. Styrelsens verksamhetsberättelse.
7. Resultat- och balansräkning.
8. Revisionsberättelsen.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
10. Fastställande av medlemsavgifter för nästkommande verksamhetsår.
11. Val av styrelseordförande.
12. Val av styrelseledamöter utöver ordföranden.
13. Val av revisor(er) och revisorssuppleant(er).
14. Val av valberedning.
15. Fastställande av arvoden och ersättningar.
16. Av styrelsen väckta frågor.
17. Inkomna motioner: motion nr 1-3.
18. Övriga frågor.
19. Mötets avslutande.

MOTIONER OCH PROPOSITIONER

Tre motioner har inkommit:

- 1) Dialog med jägarorganisationerna.
- 2) Ökad tillgänglighet till föreningens kommunikationskanaler.
- 3) Nyhetsbrev till medlemmar och sympatisörer.

Motioner och styrelsens yttranden presenteras utförligt på sid 17-18.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA ROVDJURSFÖRENINGEN 2018

STYRELSE & KANSLI

Fram till årsmötet den 14 april 2018 bestod föreningens styrelse av:

Torbjörn Nilsson	Ordförande
Robert Franzén	Vice ordförande
Björn Ljunggren	Ledamot
Johan Linder	Ledamot
Jan Bergstam	Ledamot
Gunnar Gillberg	Ledamot
Emelie Lindblom	Ledamot
Johanna Johnsson	Ledamot

Efter årsmötet den 14 april 2018 bestod föreningens styrelse av:

Jan Bergstam	Ordförande
Robert Franzén	Vice ordförande
Peter W Eriksson	Ledamot
Gunnar Gillberg	Ledamot
Anna-Karin Lieber	Ledamot
Björn Ljunggren	Ledamot
Cecilia Knezovic	Ledamot
Eva Ångström	Ledamot
Johan Örlander	Ledamot

Styrelsen har under året haft 10 protokollförda möten.

Under 2018 hade föreningen tre personer anställda:

Gunilla Hecktor	Administratör/ekonom, heltid
Christina Färnström	Ansvarig för webshopen och vårt lager, deltid
Tatjana Kontio	Redaktör och ansvarig utgivare av Våra Rovdjur, deltid

ROVDJURSPOLITIKEN OCH OPINIONSARBETET

Arbetet under året präglades av att Naturvårdsverket drog tillbaka länsstyrelsernas rätt att ta egna beslut om licensjakt på varg innevarande 2018/2019.

Anledning var att inventeringen vintern 2017/2018 visade att vargpopulationen i Sverige tangerade nivån för gynnsam bevarandestatus. När kända vargar som dött under inventeringsperioden räknats av låg populationen klart under. Vintern 2017/2018 genomfördes två parallella inventeringar, dels en fysisk där spår inventerades och dels en spillningsinventering för att med DNA få ett jämförelsetal. Båda undersökningarna gav samma resultat, 300 vargar innan kända döda dragits av.

Det mesta tyder på att nedgången av antalet vargar beror på en omfattande tjuvjakt. Minskningen av antalet familjegrupper har pågått de senaste fem åren. Då fanns 43,5 familjegrupper i den svenska populationen. Förra vintern var siffran 30,5 och i vinter kommer den sannolikt att hamna under 30.

Populationen i fritt fall

Förlusterna i vargpopulationen uppmärksammades av föreningen redan i mars. Länsstyrelsen Jämtland tog under våren ett beslut om skydds jakt på en varg av okänd härkomst. Då den skjutits visade det sig att det var en viktig genetisk F1-tik. Föreningen skrev då till Naturvårdsverket med uppmaningen att dra tillbaka tillståndet för Länsstyrelsen att ta beslut om skydds jakt på varg.

Möjligen blev detta en väckarklocka. I början av juni fräntogs samtliga länsstyrelser i varglänen möjligheten att ta beslut om licensjakt då det officiellt stod klart att vargpopulationen var i fritt fall.

Rimligen bör avvapningen av länsstyrelserna fortsätta att gälla ytterligare minst ett år eftersom minskningen av antalet vargar fortsätter.

Men det är inte bara varg som har föreningens fokus. Björn, järv och lo är minst lika utsatta och då kanske inte lika mycket för tjuvjakt men väl för oseriösa avarter inom den legala jakten. Björn jagas ofta med otillåtna åtlar visar det sig. Prover från maginnehållet på licensskjutna björnar i höstas visade att många hade allt annat än normal björnföda i magen. Det var särskilt Gävleborg som utmärkte sig. Av länets 60 skjutna björnar hade hela 30 procent åtelrester i magen som inte borde varit där. Det var allt från hundmat till fisk och bröd.

Åtel var tillåtet under jakten, men det var inte tillåtet att beta med vad som helst och det var inte heller tillåtet att släppa på hundar vid åteln. Detta förekommer, och då med hjälp av viltkameror så att jägaren kan se när björnen besöker åteln.

Ett stort jobb är att hålla reda på vad olika media skriver om jaktens avarter och också kommentera detta. Inte minst på våra egna kanaler i föreningens sociala medier.

Fokus på fake news

Vi har i den allmänna debatten i media koncentrerat oss på att svara på debattartiklar där direkta felaktigheter förekommer. Ett av de värsta övertrampen kom i TV4s program Brottsjournalen.

GW Persson kommenterade tjuvjaktshärvan i Västmanland och påstod att det fanns tusen vargar i Sverige.

Vi lyckades få in ett debattsvår i Aftonbladet där vi undrade om det var skrönor från slakboden han berättade.

Föreningen har i flera artiklar sedan tidigare medverkat till att det ”svarta hålet” nu är en vedertagen beskrivning av det vargtomma område som omfattar norra halvan av Dalarna och angränsande område i norra Värmland.

Debatt i radio och TV

Under vintern blev föreningen flera gånger inbjuden till olika etermedia att delta i debatten. Både radio och TV ville höra vad vi har att säga om jakten på våra rovdjur. P1-programmet Kaliber gjorde en bra sammanfattning av senare års tjuvjakt. Vilket medförde att vi fick tillfälle att kommentera och debattera tjuvjakten både i P4 Dalarna och P4 Värmland. På andra sidan micken fanns ordförandena för Jägareförbundet i respektive län.

Opinion Live bjöd in oss två gånger. Ena gången till Torsby där utgångspunkten var om vi har för mycket varg. Tyvärr blev det några korta för föreningen strategiska avbrott i sändningen. Bland annat då vi skulle kontra debatterubriken ”Hur mycket varg tål Sverige?”.

Vi kan här avslöja att det som föreningens ordförande sa i tomme när han vände på frågan var: ”Hur många jägare tål Sveriges vilda djur?” Frågan fick aldrig något svar, det finns alltså anledning att återkomma till frågan.

Andra gången var vi på plats i Opinions studio i Göteborg för att debattera om det var rätt att skjuta vargen i Tierp. Vargen hade jagat rådjur på en villatomt i norra Tierp på kanten till storskogen. Det känns bra att klargöra för medlemmar och allmänhet var vi står i en sådan fråga.

En del av Grensevilt

Rovdjursföreningen är en av flera svenska och norska organisationer som inbjudits att ingå i en referensgrupp som bildats för deltagande i projektet Grensevilt som berör Värmland, Dalarna och norska Hedmark.

Under året har föreningen deltagit i två heldagsmöten i Torsby. Projektet ska pågå under tre år.

Projektet administreras av Sveriges lantbruksuniversitet och norska Høgskolen i Innlandet. Målet är att minska gränsbarriärer för skandinavisk viltförvaltning. Finansieringen kommer från den regionala EU-fonden Interreg Sverige-Norge.

Grensevilt har som mål att inskaffa kunskap som kan utgöra en grund för en bättre gränsöverskridande, inkluderande och konfliktdämpande flerartsförvaltning av älg, varg och järv i inre Skandinavien. Den totala budgeten är 2 437 384 euro, varav 630 948 euro är EU-stöd och 340 000 euro är norska IR-medel.

Grensevilt består av två huvudkomponenter:

1. Bygga upp ett forskningsbaserat och förvaltningsrelevant kunskapsunderlag för att belysa gränsrelaterade problemställningar kring samspelet mellan kulturarv - jakt och skogsbruk - och naturarv - älg, varg och järv - i inre Skandinaviens skogslandskap.
2. Ett nätverks- och kommunikationsarbete för att underlätta gränsöverskridande och konfliktdämpande förvaltning.

Sedan några år har föreningen regelbundna årliga träffar med verksledningen på Naturvårdsverket för att i lugn och ro gå igenom och framföra hur vi ser på utvecklingen för de svenska rovdjurspopulationerna. Mötena hålls i en positiv anda.

Föreningen träffar också Naturvårdsverket som deltagare i Nationella rovdjursrådet som har regelbundna träffar.

Fyra positiva träffar

Under året har vi tagit upp en gammal idé om att träffa våra riksdagsmän för att presentera föreningen och berätta vad vi står för. Fyra träffar under hösten har vi hunnit med och lika många partier. I de flesta fall har vi bra utbyte av information. Det som vi framför allt lär oss är att våra politiker har vissa kunskapsluckor vad gäller rovdjur och förvaltningen av dem. Det ska vi ta fasta på. Besöken i Riksdagshuset kommer att fortsätta kontinuerligt.

Under året har föreningen satt upp ett antal lokala Facebookgrupper. Användningen av dessa har inte blivit som planerat, här kommer det att behövas en diskussion om hur de ska användas i fortsättningen.

RÄTTSPROCESSER

Vår utgångspunkt har varit att endast använda möjligheten att överklaga i sådana fall då vi trots oss ha goda möjligheter att vinna och/eller då det funnits viktiga principfrågor att försöka få domstolarna att ta ställning till. Under 2018 överklagade vi t.ex. lodjursjakt i två sydsvenska län för att det inte fanns någon skadebild som motiverade jakten. Förvaltningsrätten avslag överklagandena, men föreningen har valt att gå vidare till Kammarrätten.

Tabellen nedan sammanfattar de fyra rättsprocesser som föreningen drivit under 2018.

Typ av jakt, antal, art, var	Länsstyrelsens beslut	Förvaltningsrätten	Överklagande	Kammarrätten
Licensjakt, 2 lodjur, del av Jönköpings län	2018-12-10 dnr 218-10081-2018. SRF Överklagat 2018-12-28	FR Mål 29-19 2019-01-24 FR godtar inte länkar i överklagande utan efterfrågar pdf, usb m.m. 2019-01-25 SRF kompletterade med pdf:er. 2019-01-31 AVSLAG INHIBITION & ÖVERKLAGANDE	2019-02-19 SRF överklagar till KR	
Licensjakt, 3 lodjur, del av Kalmar län	2018-12-10 dnr 218-9730-2018. SRF Överklagat 2018-12-28	FR Mål 3473-18 2019-01-02 Lst H inkommer med "överlämnande" med anledning av överklaganden. 2019-01-17 SRF får inkomma med yttrande över Lst H:s kommentarer, vilket SRF gjorde 2019-01-24. 2019-01-24 FR godtar inte länkar i överklagande utan efterfrågar pdf, usb m.m. 2019-01-25 SRF kompletterade med pdf:er. 2019-01-31 AVSLAG INHIBITION & ÖVERKLAGANDE	2019-02-19 SRF överklagar till KR	
Skyddsjakt, 4 järvar, två områden i Tåssåsens sameby	2018-12-19 dnr 218-8399-18 SRF Överklagat 2018-12-31, Komplettering till överklagande 2019-01-04	2019-01-02 Mål nr 3478-18 Avslag inhibition. 2019-01-07 Avslag lst begäran om muntlig förhandling. 2019-01-07 Utvecklad talan efter lst kompl. uppgifter. 2019-01-22 AVSLAG ÖVERKLAGAN		
Skyddsjakt, 3 järvar, Jijnjevaerie sameby	2018-12-21 dnr 218-8544-18 SRF Överklagat 2018-12-31, Kompletterande till överklagande 2019-01-04	2019-01-02 Mål nr 3483-18 Avslag inhibition. 2019-01-07 Avslag lst begäran om muntlig förhandling. 2019-01-07 Utvecklad talan efter lst kompl. uppgifter. 2019-01-14 BIFALL INHIBITION. 2019-01-22 BIFALL ÖVERKLAGAN	Inhibitionen överklagat av Lst Z och samebyn	2019-01-18. Mål nr 145-19 Prövningstillstånd. SRF får inkomma med skriftligt svar senast 2018-01-23. SRF inkommer med skriftligt svar på överklagandena.

KOMMUNIKATION

Miljörelsearbete består till allra största delen av att sprida information samt opinionsbildning. Det är också kärnan i Rovdjursföreningens verksamhet. Vi strävar alltid efter att vår information ska vara saklig och kunskapsbaserad.

Rovdjursföreningen sprider information till allmänheten bland annat genom vår webbsida, vår Facebook-sida, trycksaker, pressmeddelanden, debattartiklar och annan medverkan i massmedia. Facebook-sidan, som har nära 10 000 följare, ger möjlighet att snabbt nå ut med information till ett stort antal människor. Artiklarna har 5-15 000 läsare. Webbsidan förmedlar också nyheter, men fungerar även som en kunskapsbank där den som vill kan söka fördjupad information.

Rovdjursföreningen förmedlar information till myndigheterna, och bidrar därigenom till att bredda och stärka kunskapsunderlaget för den svenska rovdjursförvaltningen, bland annat genom att besvara remisser, genom att medverka i utredningar och hearings, och genom vår medverkan i de länsvisa viltförvaltningsdelegationerna och i Nationella rovdjursrådet.

Genom tidskriften "Våra Rovdjur" förser vi våra medlemmar med aktuell kunskap om rovdjur och rovdjursfrågor, så att de kan sprida kunskap till andra människor, och tidskriften används också i utåtriktad informationsspridning. Tidskriften ges ut med fyra 32-sidiga nummer per år, alternativt ges enstaka nummer ut med 36 sidor.

Tidskriftens innehåll baseras till största delen på material framställt genom medlemmars frivilliga insatser. Detta material kompletteras till en mycket liten del med material framställt på blygsamt arvoderad basis samt med bidrag av kunskapsmaterial, bilder och texter från utomstående medverkande, mestadels ideellt.

2018 var det valår och Våra Rovdjur tog pulsen på partiernas rovdjurspolitik genom en enkät samt intervjuer med politiker. Svenska Rovdjursföreningen har hunnit fylla 20 år, vilket vi har uppmärksammat i en jubileumskronika. Årets utgivning präglades därutöver av belysningar av den omfattande legala jakten som tillåts på såväl de stora, egentligen fredade rovdjuren, som på de mindre rovdjuren. Våra Rovdjur har under året berikats med flera utsökta bildreportage från rovdjursmöten ute i naturen. I årets alla nummer har tidskriften haft bevakning av aktuell rovdjursforskning, och även forskarna själva har medverkat med eget spännande material. Föreningens arbete för rovdjuren har som tidigare år belysts rikligt i artiklar och bildreportage. Alltid lika välkommet har också de nya medverkande som hört av sig med jämna mellanrum med material till Våra Rovdjur varit.

Redaktionskommittén består förutom redaktören Tatjana Kontio av sex medlemmar: Anders Bjärvall, Björn Ljunggren, Carl-Gustaf Rosén, Hans Ring, Lina Ricklund och Lise-Lotte Norin. Redaktionskommittén har hållit sedvanliga fyra planeringsmöten under året, ett inför varje nummer av tidskriften.

REGIONALA AKTIVITETER

I samband med årsmötet 2018 arrangerades en konferens med föreningens funktionärer. Vid mötet diskuterades föreningens ståndpunkter och strategier samt centrala, regionala och lokala aktiviteter.

Föreningen hade vid årets slut regionansvariga (RA) i 14 regioner. Under året har en RA tillkommit i Norrbotten, Gävleborg och Skåne medan RA i Örebro avgått på egen begäran och ännu ej ersatts. I Västra Götaland/Halland ansvarar samma person för två regioner. Regionerna Jämtland och Örebro saknar RA.

Det regionala arbetet har skötts helt med ideella krafter. Under året genomfördes ett stort antal aktiviteter, främst utflykter och spårträffar samt deltaganden i publika arrangemang som t.ex. Stockholmsmässan (Vildmarksmässan). Flera regioner har också arrangerat föreläsningar öppna för allmänheten och varit inbjudna som talare till andra föreningar.

Föreningen nominerar tillsammans med Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) och Sveriges Ornitologiska förening (SOF) representanter för naturvårdsintresset i länens viltförvaltningsdelegationer.

Föreningens medlemmar hjälper kostnadsfritt djurägare att sätta upp rovdjursavvisande stängsel. Under året har fem stängslingar genomförts. Föreningen har stängslingansvariga i 7 län.

MEDLEMMAR OCH INSAMLINGSVERKSAMHET

Medlemmar

Vid årets utgång hade föreningen 3 710 medlemmar, varav 586 familjemedlemmar. Motsvarande siffror 2017 var 3 667 respektive 800. Medlemsutvecklingen över en längre tid framgår nedan.

Arbetet med att värva nya medlemmar pågår oförtrutet genom regionala aktiviteter, hemsidan, Facebook, medlemstidningen Våra Rovdjur, deltagande på mässor, kurser, utflykter, personliga kontakter, föredrag och möten. Att föreningen syns och hörs i media väcker intresse för våra frågor och ökar medlemsantalet. Vårt politiska arbete med överklaganden, remissvar, debattartiklar, insändare och skrivelser uppskattas och väcker intresse.

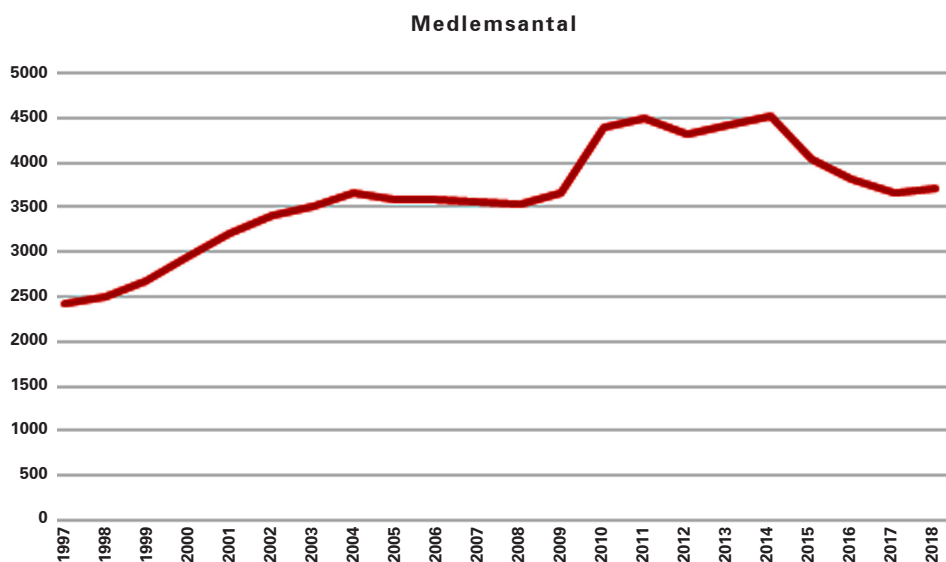

Diagram över Svenska Rovdjursföreningens medlemsutveckling 1997-2018.

Hedersmedlemmar

Två nya hedersmedlemmar har utsetts under 2018, Karin och Mats Ericson. De fick hedersmedlemskap som tack för sina insatser med att under en lång rad av år arrangera Vargsymposiet.

En hedersmedlem, Thor Thorsson, har tyvärr hastigt och oväntat lämnas oss.

Valfadder

Antalet valfaddrar ökade under året från 427 till 453.

Autogiro

De medlemmar som väljer att betala sin medlemsavgift med autogiro är ca 900.

Påminnelser om avgift för 2018 samt avgiftsavisering för 2019

Utskick av påminnelser om årsavgiften för 2018 gjordes i mitten av mars.

Årsavisering av medlemsavgifter för 2019, skickades ut i slutet av oktober, drygt 2 200 fakturor.

Nyhetsbrev

Arbetet med att samla in e-postadresser för att kunna nå ut med våra nyhetsbrev fortgår.

Gåvor

Många av föreningens medlemmar visar sitt engagemang för rovdjuren genom generösa gåvor. Våra gåvobrev för att fira en speciell tilldragelse, för att hedra och minnas, är populära.

Wild Republic

Rovdjursföreningen har ett samarbete med företaget Wild Republic (www.wildrepublic.com) som marknadsför mjukisdjur och bl.a. stöder unga kvinnor i Indien samt ett räddningscenter för djur. I Sverige saluförs mjukisdjuren framförallt i djurparkers butiker. Fyra djur med vävd SRF-logotyp — varg, lo, björn och järv — har tagits fram. De säljs tillsammans med en mini-broschyr med information om djuret samt om SRF. Med varje djur följer också SRFs värvningsbroschyr. SRF får licenspengar från Wild Republic för att de får använda föreningens logotyp och vi når ut med information om föreningen och om rovdjuren.

Kalender för år 2019

Under 2018 producerades återigen föreningens Rovdjurskalender, med bilder inskickade av föreningens medlemmar.

Kalendern är en bra marknadsföring av Rovdjursföreningen. Den har varit mycket efterfrågad och uppskattad, speciellt till julen. Försäljningen har gått bra med ca 400 sålda kalendrar, vilket givit ett överskott till föreningen.

Webshopen

Webshopens produkter finns numera att köpa på kansliet, genom våra regionansvariga ute på marknader och evenemang, samt naturligtvis på hemsidan. Sortimentet har utökats med nya smycken och nya boktitlar.

Ekonomi

Föreningens ekonomi är fortsatt stabil. Likviditeten är god.

SVENSKA ROVDJURSFÖRENINGEN

Org nr 883202-3264

ÅRSREDOVISNING

2018-12-31

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamheten under år 2018

Föreningens ekonomi är stabil. Resultatet för 2018 visar ett litet underskott på 24 238 kr.

Intäkter av medlemsavgifter och gåvor har minskat. Föreningens likviditet är god.

Föreningen har fortsatt sitt arbete med att verka för rovdjurens fortlevnad genom att påverka politiska beslut om jakt, sprida information, inlämna överklaganden, besvara remisser, ordna regionala aktiviteter och synas i massmedia.

Kansliet är bemannat med en heltids administratör/ekonom (Gunilla Hecktor), en halvtids chefredaktör/ansvarig utgivare för tidningen Våra Rovdjur (Tatjana Kontio) samt en halvtids ansvarig för material och web shop (Christina Färnström).

Föreningens resultat och ställning

Beträffande resultatet av föreningens verksamhet och ställning den 31 december 2018 hänvisas till nedanstående resultat- och balansräkningar.

Föreningens eget kapital uppgår till 1.832 tkr (föregående år 1.856 tkr). Styrelsen föreslår att årets resultat överförs i ny räkning.

Ekonomisk översikt

	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Medlemsavgifter	937 006	1 006 956
Gåvor	607 465	686 817
Anslag och bidrag	264 484	105 050
Försäljning	138 639	74 978
Övriga intäkter	32 428	1 947 009
Summa rörelsens intäkter	1 980 022	1 947 009
Personalkostnader	1 058 763	988 829
Övriga kostnader	943 338	877 071
Summa rörelsens kostnader	2 002 101	1 865 900
Rörelseresultat före finansiella poster	-22 079	81 109

RESULTATRÄKNING	2018-01-01	2017-01-01
	2018-12-31	2017-12-31
Föreningens intäkter		
Medlemsavgifter	937 007	1 006 956
Gåvor och bidrag	607 465	686 817
- ORL stiftelse	0	0
- Naturvårdsverket	Not 1	0
- WWF	Not 1	0
Lönebidrag	100 484	105 050
Försäljning	138 639	74 978
Övriga intäkter	32 426	73 208
Summa intäkter	1 980 021	1 947 009
Föreningens rörelsekostnader		
Varuinköp	22 820	8 712
VFD möte, regionala aktiviteter	not 1	50 535
Medlemstidning, tryck, porto och arvode	174 908	174 801
Resekostnad, milersättning	78 864	65 504
Styrelsen	19 901	52 242
Årsmöte	15 964	28 537
Övriga rörelsekostnader	5 976	8 933
Summa	423 929	389 264
Personalkostnader	Not 2	1 058 764
Övriga externa utgifter		
Hyra	147 942	143 744
Trycksaker	74 996	64 380
Annons	25 000	1 280
Porto	54 303	36 606
Programvaror, IT	96 853	91 543
Avskrivningar	0	0
Övriga externa utgifter	120 314	150 254
Summa externa utgifter	519 408	487 807
Summa kostnader	2 002 101	1 865 900
Rörelseresultat	-22 079	81 108
Resultat från finansiella investeringar	0	45
Ränteintäkter och liknande intäkter	58	-251
Räntekostnader och liknande kostnader	2 101	0
Övriga finansiella kostnader	2 159	-206
Summa finansiella poster		
ÅRETS RESULTAT	-24 238	80 902

SVENSKA ROVDJURSFÖRENINGEN
Org nr 883202-3264

BALANSRÄKNING

	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
<u>Maskiner och inventarier</u>		
Maskiner och inventarier	0	0
Summa maskiner och inventarier		
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	0	0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
<u>Lager</u>		
Lager, varor för försäljning	62 147	64 049
Summa lager	62 147	64 049
<u>Kortfristiga fordringar</u>		
Kundfordringar	7 339	10 056
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	77 152	86 634
Skattefordringar	0	231
Övriga fordringar	6 875	0
Summa kortfristiga fordringar	91 366	96 921
<u>Kassa och bank</u>		
Kassa och bank	1 132 394	1 217 642
Värdepapper & fonder Not 3	1 300 660	1 302 761
Summa Likvida medel	2 433 054	2 520 403
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	2 586 567	2 681 373
SUMMA TILLGÅNGAR	2 586 567	2 681 373
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL Not 4		
Eget Kapital	1 756 363	1 675 461
Interna reserveringar	100 000	100 000
Årets resultat	24 237	80 902
SUMMA EGET KAPITAL	1 832 126	1 856 363
SKULDER		
<u>Kortfristiga skulder</u>		
Checkkredit (beviljad limit 750.000)	0	0
Skulder leverantörer	95 937	72 730
Löneskatt på pensionskostnader	21 958	14 695
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	588 948	578 939
Övriga kortfristiga skulder	47 598	158 645
Summa kortfristiga skulder	754 441	825 009
SUMMA SKULDER	754 441	825 009
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	2 586 567	2 681 372
POSTER INOM LINJEN		
Ställda säkerheter	inga	inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR**A. ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR****Redovisnings- och värderingsprinciper**

Föreningens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd för ideella föreningar, förutom BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning. Tillämpade principer är oförändrade i jämförelse med föregående år.

B. UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

		2018-01-01	2017-01-01
		2018-12-31	2017-12-31
Not 1 Erhållna bidrag VFD-möte Stockholm februari 2018			
Naturvårdsverket		83 000	0
WWF		81 000	0
		164 000	0
Not 2. Personal			
Medeltalet anställda	Män	0,0	0,0
	Kvinnor	2,0	2,0
Löner och andra ersättningar		743 726	716 672
Sociala kostnader enligt lag och avtal		239 104	234 768
Pensionskostnader		70 983	31 530
Övriga personalkostnader		4 950	5 859
		1 058 763	988 829
Not 3. Värdepapper och fonder			
		Anskaffnings-	Marknadsvärde
		kostnad	2018-12-31
SEB Choice High Yield		302 761	317 102
SEB Dynamisk räntefond		1 000 000	997 899
SUMMA		1 302 761	1 315 001

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR FORTS.

Not 4. Eget kapital

	Eget kapital	Reserveringar	Årets resultat
Ingående kapital	1 675 461		80 902
Beslut på årsmöte 2018	80 902		-80 902
Externt bidrag	100 000	100 000	
Årets resultat	0		-24 238
Utgående eget kapital	1 856 363	100 000	-24 238

Stockholm 2019-02-09

Peter W Eriksson

Robert Franzén

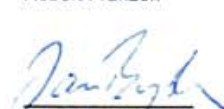
Cecilia Knezovic

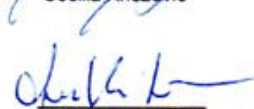
Björn Ljunggren

Gunnar Gillberg

Jan Bergstam

Anna-Karin Lieber

Johan Örlander

Eva Angström

Vår revisionsberättelse har avgivits 2019-02-22

Helena Jones
Föreningsrevisor

Anna-Karin Naucér
Ekonomirevisor

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

Undertecknad, utsedd att granska Svenska Rovdjursföreningens räkenskaper för år 2018 får härmed avge följande utlåtande:

Räkenskaperna har granskats, liksom protokoll och övriga handlingar, som ger upplysning om styrelsens förvaltning av ekonomin. Granskningen har skett utan anmärkning.

Räkenskaperna är väl förda, samt med vederbörliga verifikationer styrkta.

Beträffande den ekonomiska ställningen hänvisar vi till kassörens ekonomiska redogörelse.

Styrelsen har under året utfört ett förtjänstfullt arbete och visat ett stort engagemang i sin strävan att värna de stora rovdjuren i Sverige.

Då granskningen inte gett anledning till anmärkning får vi föreslå att styrelsen beviljas full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Stockholm och Uppsala 2019 02 22

Anna-Karin Nauclér

Helena Jones

Medlemsavgifter, arvoden och ersättningar

FÖRSLAG TILL MEDLEMSAVGIFTER FÖR NÄSTKOMMANDE VERKSAMHETSÅR

Styrelsen föreslår att medlemsavgifterna är oförändrade under 2019.

Det vill säga:

- 325 kronor per år för medlem boende i Sverige
- 40 kronor per år för familjemedlem
- 425 kronor per år för medlem boende utomlands

FÖRSLAG TILL ARVODEN OCH ERSÄTTNINGAR

Styrelsen föreslår att resa med egen bil ersätts med skattefri milersättning (f.n. 18:50 kronor per mil) samt att ersättning för förlorad arbetsinkomst ersätts upp till 1 500 kronor per dag.

Inkomna motioner och styrelsens svar på dessa

MOTION 1 OM DIALOG MED JÄGARORGANISATIONERNA

Motion till Svenska Rovdjursföreningens årsmöte 23/3-19

I en alltmer polariserad värld gäller detta också synen på de stora rovdjuren. Å ena sidan har vi jägarna, i varje fall deras organisationer som officiellt deklarerar att de bara kan acceptera de stora rovdjuren om de hålls i så små populationer som möjligt och å andra sidan, ytterligheten att förbjuda all jakt.

Detta är ett slags skyttegravskrig som inte leder till någon bra lösning.

I denna motion undrar jag om inte Rovdjursföreningen skulle kunna ta initiativet att föreslå representanter för jaktintresset i Sverige en dialog med naturvårdsintresset för att hitta fram till en gemensam plattform för att skapa en ekologiskt väl sammanfattad fauna i Sverige, där de stora rovdjuren har sin självklara plats, och där även den mänskliga jakten får utrymme. Det skulle innebära en adaptiv förvaltning, där även de stora areella näringarna måste omvärdera sina bruksmetoder för den biologiska mångfaldens skull.

Det betyder att Rovdjursföreningens styrelse, eller personer som styrelsen utser, skulle få i uppdrag att kontakta ledande personer inom jaktorganisationerna för att organisera gemensamma diskussioner och kunskapsutbyten.

I grund och botten handlar det om att öka kunskapsnivån och förståelsen av hur naturen fungerat under årmiljoner. Att lyssna in vad motparten säger och har för åsikter och att gemensamt diskutera vad forskningen och vetenskapen står för i nuläget. Är Svenska Rovdjursföreningen villig att ta ett sådant initiativ?

Tvär-Ramsdal den 31 januari 2019.

Hans Ring

Medlem i Svenska Rovdjursföreningen

Styrelsens svar:

Motionen tillstyrks, särskilt med beaktande av det regionala arbetet där förutsättningarna att samarbeta troligen är större än centralt. Vi har tidigare fått "kalla handen" från Svenska Jägareförbundets styrelse och ledning men det finns säkert nya angreppssätt som är värda att pröva.

MOTION 2 OM ÖKAD TILLGÄNGLIGHET TILL FÖRENINGENS KOMMUNIKATIONSKANALER

Motion om ökad tillgänglighet till föreningens kommunikationskanaler, med syfte att skapa effektivare och mindre sårbar kommunikation med medlemmar och sympatisörer

Jag föreslår att årsmötet bestämmer att fler aktiva i föreningen (regionansvariga och andra funktionärer) ska kunna använda de kanaler för information som föreningen har idag. Tidigare har aktiva medlemmar kunnat uppdatera kalendern på webbsidan. Idag är det endast en person som arbetar med kanalerna nedan. Det är alldeles för sårbart, belastar en person på ett orimligt sätt och tar emellanåt alldeles för lång tid. Vi behöver:

- Fler som kan använda föreningens verktyg för att sända ut nyhetsbrev.
- Fler som kan publicera på föreningens öppna sida på Facebook.
- Fler som kan uppdatera innehåll i kalender och webbutik på föreningens webbsidor.

Vänliga hälsningar,

Elisabet Jonsson,
Regionansvarig Stockholm /
Svenska Rovdjursföreningen

Styrelsens svar:

Att uppdraga till styrelsen att undersöka om man kan ge möjlighet för regionansvariga att lägga in aktiviteter på webbsidans kalendarium. Att motionen i övrigt avslås.

MOTION 3 OM NYHETSBRIV TILL MEDLEMMAR OCH SYMPATISÖRER

Motion om nyhetsbrev till medlemmar och sympatisörer i samband med var utgåva av Våra Rovdjur.

Jag föreslår att en artikel ur Våra Rovdjur (förslagsvis ledaren) skickas ut som nyhetsbrev och sänds ut till alla medlemmar samt alla de över 30 000 e-postadresser vi har sen vi samlade in namn mot licensjakten åren 2010 och 2011.

Det ska även vara möjligt att registrera sin e-postadress på vår webbplats och på så vis bli mottagare av nyhetsbrevet.

Det betyder 4 stora nyhetsbrev per år.

Anledningen är att alla medlemmar har inte tid att läsa tidningen från första till sista sidan. De behöver höra från oss vid fler tillfällen än när vi ber dem förnya sitt medlemskap. Sympatisörerna behöver också höra från oss – där borde vi kunna finna många nya medlemmar! En artikel ur tidningen kan locka medlemmarna till att faktiskt läsa tidningen, och sympatisörerna till att bli medlem. Vi visar att vi bryr oss och att de finns till.

Nyhetsbrevet kan göras av en arbetsgrupp. Jag föreslår att den hämtas ur personerna som blir resultatet av min första motion, så att inte styrelse eller kansli belastas mer än vad som redan är fallet idag. Innehållet stäms av med styrelsen och redaktören för Våra Rovdjur.

Vänliga hälsningar,

Elisabet Jonsson,
Regionansvarig Stockholm /
Svenska Rovdjursföreningen

Styrelsens svar:

Det tidigare registret med ca 30 000 e-post-adresser är skrotat pga GDPR.

Styrelsen tror inte det är meningsfullt att i e-post till medlemmarna skicka ut text som är identisk med text som finns i medlems-tidningen.

Däremot har styrelsen ambitionen att oftare än under senare år skicka ut kompletterande information i e-post till medlemmarna. Att motionen i övrigt avslås.

Stadgar för Svenska Rovdjursföreningen

Föreningen är politiskt och religiöst obunden.

1. FIRMA OCH FIRMATECKNING

Föreningens namn är Svenska Rovdjursföreningen och dess firma tecknas av styrelsen, av styrelsens ordförande eller av den styrelsen utser.

2. ÄNDAMÅL

Föreningen har till ändamål att arbeta för bevarandet av vår svenska rovdjursfauna. Föreningen ska sträva mot en såväl lokal som riksomfattande verksamhet.

Föreningens uppgift är:

- att verka för att alla svenska rovdjur, rovfåglar och ugglor får leva i så stort antal att, som ett minimum, långsiktigt livskraftiga stammar med en gynnsam bevarandestatus kan upprätthållas i deras naturliga utbredningsområden.
- att verka för etisk och ansvarsfull förvaltning av de stora rovdjuren, med hänsyn till respektive arts biologi, sociala struktur och ekologiska funktioner
- att verka för en god samexistens mellan rovdjur och människor.

3. MEDLEMSKAP

Var och en som vill stödja föreningens ändamål äger rätt att, genom lösande av medlemsavgift ingå i föreningen som medlem. Efter förslag från styrelsen fastställs vid årsmöte medlemsavgiften för nästkommande år.

Styrelsen kan besluta om att utse person som gjort synnerliga insatser till hedersmedlem. Hedersmedlem erlägger ej avgift till föreningen.

Medlem kan genom anmälan till styrelsen utträda ur föreningen.

Styrelsen kan, genom enhälligt beslut och med omedelbar verkan, ur föreningen utesluta medlem, som uppenbart motarbetat föreningens intressen eller dess ändamål eller som på annan likvärdig grund ej bör tillhöra föreningen. Utesluten medlem kan på nästkommande ordinarie årsmöte överklaga uteslutningen.

4. VERKSAMHETSÅR

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår.

5. ORGANISATION

Föreningens verksamhet sköts av:

- Årsmötet vilket är föreningens högsta beslutande organ
- Styrelsen vilken sköter verksamheten mellan årsmötena
- Regionalt ansvariga vilka arbetar med föreningens verksamhet inom ett geografiskt område

6. STYRELSE

Föreningens angelägenheter handhas av en styrelse bestående av, ordföranden inräknad, minst fem och högst nio ordinarie ledamöter, vilka utses av ordinarie årsmöte. Ordföranden väljs för en tid av ett år. Ledamöterna väljs så att årligen halva antalet utses för en tid av två år.

Om ordföranden, eller så stort antal ledamöter avgår under mandatperioden att det totala antalet kommer att understiga fem, skall extra årsmöte utlysas för förrättande av fyllnadsval.

Styrelsen är beslutförför när minst halva antalet ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, men vid personval sker lottning.

Styrelsen kan inom sig utse ett arbetsutskott, som har att handha löpande ärenden och ärenden som kräver snabbt beslut. Av arbetsutskottet vidtagna åtgärder, som är styrelsefrågor, ska fastställas vid nästkommande styrelsemöte. Styrelsen ska inom sig utse vice ordförande och äger rätt att utse övriga funktionärer.

7. STYRELSENS ÅLIGGANDEN

Styrelsen företräder i alla avseenden föreningen, ansvarar för att dess ändamål uppfylls samt verkställer årsmötets beslut. Det åligger vidare styrelsen:

- att hålla medlemsförteckning ständigt aktuell
- att föra föreningens räkenskaper
- att bereda ärenden, som skall föreläggas årsmöte samt avge yttranden över inkomna motioner
- att till revisorerna senast två veckor före ordinarie årsmöte överlämna föreningens verksamhetsberättelse och räkenskaper jämte styrelseprotokoll och föregående årsmötesprotokoll för granskning
- att fastställa tid och plats för årsmöte samt utfärda kallelse.

8. REVISION

För granskning av föreningens räkenskaper och styrelsens förvaltning ska vid ordinarie årsmöte utses 1-2 revisor(er) och 1-2 revisorssuppleant(er) för tiden intill nästa ordinarie årsmöte.

Revisor(erna) ska avge en berättelse över styrelsens förvaltning under verksamhetsåret. I denna berättelse ska frågan om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter behandlas.

9. ÅRSMÖTE

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ.

Ordinarie årsmöte skall hållas under tiden mars - maj året efter verksamhetsåret på tid och plats som styrelsen beslutar. Motion från enskild medlem ska vara styrelsen tillhanda senast den 1 februari.

Extra årsmöte ska utlysas om styrelsen så beslutar eller om revisor eller minst en tiondel av föreningens medlemmar framställer skriftlig begäran härom. I kallelse till extra årsmöte ska lämnas uppgift om ärende som skall behandlas.

Kallelse till årsmöte ska ske i brev eller medlemstidning och utsändas minst två veckor före mötet. Beslut på årsmöte kan endast fattas i ärenden som angivits i kallelsen. Kallelsen ska innehålla en sammanställning över motioner till årsmötet och styrelsens yttranden över dessa. Fullständiga motioner och yttranden ska finnas att tillgå på föreningens hemsida.

Vid ordinarie årsmöte (och i tillämpliga delar vid extra årsmöte) ska följande ärenden förekomma:

1. Mötets öppnande.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Fastställande av dagordning.
4. Fråga om mötet blivit behörigt utlyst.
5. Val av två justerare, tillika rösträknare, att jämte mötets ordförande justera protokollet.
6. Styrelsens verksamhetsberättelse.
7. Resultat- och balansräkning.
8. Revisionsberättelsen.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
10. Fastställande av medlemsavgifter för nästkommande verksamhetsår.
11. Val av styrelseordförande.
12. Val av styrelseledamöter utöver ordföranden.
13. Val av revisor(er) och revisorssuppleant(er).
14. Val av valberedning.
15. Fastställande av arvoden och ersättningar.
16. Av styrelsen väckta frågor.
17. Inkomna motioner.
18. Övriga frågor.
19. Mötets avslutande.

10. RÖSTRÄTT

Vid årsmöte äger varje medlem en röst. För rösträtt vid årsmötet krävs att medlemsavgiften är föreningen tillhanda senast två veckor före mötet. Rösträtten ska utövas personligen eller via ombud med fullmakt. Ett ombud får företräda högst en röst utöver sin egen. Vid val av revisor(er) och revisorssuppleant(er) får styrelseledamoten inte rösta.

11. BESLUT

Beslut vid årsmöte fattas med enkel majoritet, med undantag för fråga om stadgeändring och föreningens upplösning, som regleras i punkt 13. Vid lika röstetal gäller den mening för vilken mötets ordförande lagt sin röst. Ordföranden har rätt att i dylika fall låta lotten avgöra. Vid lika röstetal vid personval skall lottning ske. Vid slutna omröstning ska röstlängd upprättas.

Personval ska avgöras genom slutna omröstning om någon röstberättigad mötesdeltagare så begär. Annan fråga än personval ska avgöras genom slutna omröstning om minst en fjärdedel av de röstberättigade mötesdeltagarna så begär.

Om det vid val av styrelse, valberedning, revisorer eller revisorssuppleanter finns fler kandidater än det antal som ska väljas, genomförs valet på så sätt att varje röstande röstar på högst det antal kandidater som ska väljas. Alla röster räknas samman och kandidaterna rangordnas efter hur många röster var och en fått. De som fått flest röster, från rangordningens förstaplats till det antal som ska väljas, är därmed valda.

12. VALBEREDNING

Valberedningen väljes av ordinarie årsmöte och ska bestå av tre ledamöter, varav en sammankallande, samt en suppleant, vilka väljes för tiden intill nästa årsmöte. Valberedningen ska till ordinarie årsmöte avge förslag till styrelseledamöter, revisor(er) och revisorssuppleant(er) samt till eventuella fyllnadsval vid extra årsmöte. Varje medlem kan till valberedningen inkomma med förslag till de val som skall förberedas. Vid årsmötet kan föreslås även andra kandidater än de som upptagits i valberedningens förslag. Valberedningen ska verka för att geografisk spridning av ledamöterna uppnås.

13. STADGEÄNDRING SAMT FÖRENINGENS UPPLÖSNING

Beslut om stadgeändring eller om upplösning av föreningen fattas av två på varandra följande årsmöten, varav minst ett skall vara ordinarie årsmöte. Det senare mötet får hållas tidigast två månader efter det första. Beslut kräver för sin giltighet dessutom att minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna är för förslaget.

I kallelse till årsmöte skall redogöras för förslaget till stadgeändring respektive upplösning.

I händelse av föreningens upplösning ska kvarvarande medel disponeras i enlighet med föreningens ändamål.

Dessa stadgar antogs vid konstituerande möte i Siljansnäs den 24 maj 1997.

Stadgarna reviderades på årsmötet i Myckelmosa 24 mars 2007 och fastställdes på årsmötet 5 april 2008.

Paragraf 8 Revision, reviderades på årsmötet i Stockholm 26 mars 2011 och fastställdes på årsmötet i Skålsjögården 31 mars 2012.

Paragraf 6 första stycket Styrelse, reviderades på årsmötet i Hunnebostrand 27 april 2013 och fastställdes på årsmötet i Karlskoga 26 april 2014.

Paragraf 2 Ändamål reviderades på årsmötet i Karlskoga 26 april 2014, och reviderades ytterligare en gång på årsmötet i Södertälje den 11 april 2015. Stadgeändringen fastställdes på årsmötet den 23 april 2016 i Karlstad.

Paragraf 3 Medlemskap reviderades på årsmötet i Södertälje den 11 april 2015, och fastställdes den 23 april 2016 på årsmötet i Karlstad.

Paragraf 5 Organisation tillades den 23 april 2016 på årsmötet i Karlstad, och fastställdes på årsmötet i Eskilstuna den 8 april 2017.

Paragraf 9 Årsmöte reviderades på årsmötet i Eskilstuna den 8 april 2017 och fastställdes på årsmötet i Uppsala den 14 april 2018.

Paragraf 11: Beslut reviderades på årsmötet i Eskilstuna den 8 april 2017 och fastställdes på årsmötet i Uppsala den 14 april 2018. 6/6

Paragraf 11: Tydliggörande när slutna omröstning skall hållas. Stadgeändringen antogs av årsmötet i Eskilstuna 8 april 2017. Fastställdes på årsmötet 2018-04-14, Uppsala.

Paragraf 11: Tydliggörande av hur val av styrelse ska gå till. Stadgeändringen antogs av årsmötet i Eskilstuna 8 april 2017. Fastställdes på årsmötet 2018-04-14, Uppsala.

